

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin,

r.

Znak: WZPS-3.431.8.2.2023.ML

Pani Izabela Wajda
Kierownik
Środowiskowego Domu Samopomocy
w Barwicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹ oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej² zespół inspektorów Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie przeprowadził w dniach 6–8 września 2023 r. kontrolę kompleksową w Środowiskowym Domu Samopomocy w Barwicach. Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania ww. jednostki, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 29 lipca 2024 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Barwicach w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie³.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Barwicach jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z zapisami Statutu – *Dom jest elementem realizowanej w Gminie Barwice strategii zapewnienia osobom przewlekle psychicznie chorym, z niepełnosprawnością intelektualną i wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych wsparcia społecznego, pozwalającego im na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnienie, integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w danej społeczności ról społecznych.* Zgodnie z dokumentacją programową ŚDS jest ośrodkiem wsparcia typu ABC, funkcjonującym jako jednostka organizacyjna Miasta i Gminy Barwice.

Organizację i zadania Środowiskowego Domu Samopomocy w Barwicach określają: Regulamin organizacyjny, Programy działalności oraz plany pracy na dany rok, opracowane w uzgodnieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim oraz zatwierdzone przez jednostkę prowadzącą – stosownie do zapisów § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁴.

Sprawozdania z działalności kontrolowanej jednostki w okresie objętym kontrolą zostały sporządzone oraz przekazane do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

¹ Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 2285 ze zm.

³ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

⁴ Dz.U. z 2020 z poz. 249

w Szczecinie i Urzędu Miejskiego w Barwicach w obowiązującym terminie – zgodnie z § 25 przywołanego rozporządzenia.

Jednostka dysponuje 20 miejscami uzgodnionymi z Wojewodą Zachodniopomorskim. Na podstawie podpisanych porozumień międzygminnych z usług ŚDS w Barwicach mogą także korzystać mieszkańcy Gmin Grzmiąca i Miasta Szczecinek.

Podstawowymi usługami świadczonymi przez ŚDS są treningi funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych, terapia zajęciowa, poradnictwo psychologiczne, terapia ruchowa oraz pomoc w załatwianiu spraw uczestników, w tym zdrowotnych i urzędowych. Treningi realizowane są zgodnie z potrzebami określonymi w indywidualnych planach postępowania wspierająco-aktywizującego, w formie indywidualnej lub grupowej. Terapia zajęciowa realizowana jest m.in. w pracowni kulinarnej i innych pracowniach w ramach prowadzonych zajęć: plastycznych, szycia, bukiciarstwa, ogrodniczo-porządkowych, stolarskich i wielu innych. Na podstawie Regulaminu Organizacyjnego, przedstawionego *Tygodniowego rozkładu pracy w ŚDS* oraz zapisów w dziennikach pracy zespołu wspierająco-aktywizującego stwierdzono, że kontrolowana placówka spełnia wymogi określone w § 6 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, zgodnie z którymi dom powinien zapewnić co najmniej 6 godzin zajęć z uczestnikami. Frekwencja uczestników na zajęciach nie budzi zastrzeżeń.

Na podstawie *Zestawienia uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Barwicach wg stanu na dzień kontroli* oraz losowo wybranej dokumentacji indywidualnej uczestników nie stwierdzono nieprawidłowości co do zasadności skierowania tych osób do ŚDS w Barwicach. W okresie objętym kontrolą nie odnotowano uczestników z niepełnosprawnością sprzężoną lub spektrum autyzmu.

Na dzień kontroli wskaźnik zatrudnienia zespołu wspierająco-aktywizującego był zgodny ze standardem określonym w § 12 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Kierownik jednostki spełnia wymogi kwalifikacyjne wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz w § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Nie wniesiono uwag do przygotowania zawodowego pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, w oparciu o przepisy określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych⁵.

Na dzień kontroli pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego posiadali co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, wymagane na podstawie § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt 1, 2 i 3 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy pracownicy realizujący treningi umiejętności społecznych posiadali przeszkolenie i doświadczenie w tym zakresie.

Na podstawie § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy kierownik domu lub upoważniony przez niego pracownik organizuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, zajęcia i szkolenie dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb, związanych z funkcjonowaniem domu. W toku kontroli stwierdzono, że tematyka szkoleń organizowanych w okresie objętym

---

⁵ Dz.U. z 2021 r. poz. 1960 z późn. zm.

kontrolą oraz ich częstotliwość była zgodna z zapisami § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy Środowiskowego Domu Samopomocy w Barwicach posiadają także przeszkolenie w zakresie treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się, wymagane na podstawie § 23 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Częstotliwość i tematyka spotkań zespołu wspierająco-aktywizującego odpowiada zapisom § 13 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy zlokalizowany jest przy ul. Czaplineckiej 14 w Barwicach, w miejscu zapewniającym spokój i bezpieczeństwo uczestnikom zajęć. Placówka mieści się na parterze budynku, stanowiącego własność Gminy Barwice, częściowo przekazanego ŚDS na potrzeby prowadzenia działalności. Teren wokół placówki został zagospodarowany na miejsce rekreacyjno-wypoczynkowe dla uczestników środowiskowego domu samopomocy. Jednostka spełnia standard określony w § 18 pkt 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dotyczący powierzchni użytkowej przypadającej na 1 uczestnika (nie mniej niż 8 m²). Struktura pomieszczeń jest zgodna z § 18 pkt 5 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pomieszczenia wyposażono w meble, sprzęty i artykuły niezbędne do realizacji prowadzonych w nich zajęć wspierająco-aktywizujących oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.

Skontrolowana dokumentacja indywidualna uczestników oraz dokumentacja zbiorcza spełnia wymogi określone w § 24 przywołanego rozporządzenia. Indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego jest realizowany w porozumieniu z uczestnikiem lub jego opiekunem, stosownie do zapisów § 13 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Barwicach, w celu uzyskania optymalnych wyników prowadzonej terapii, współpracuje z rodziną i opiekunami uczestników poprzez działania informacyjne, edukację dla rodzin z zakresu choroby psychicznej, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, promowania postaw akceptacji, tolerancji i zrozumienia dla osób ze schorzeniami psychicznymi, promowania zdrowego stylu życia w środowisku rodzinnym i lokalnym. Współpraca polega także na wspólnym organizowaniu festynów, pikników. Rodziny biorą udział w imprezach okolicznościowych, organizowanych przez placówkę, tj. m.in. spotkaniach Wielkanocnych, Bożonarodzeniowych, Dniach Dziadka, Babci, Kobiet itp. Kontakt z rodzinami i opiekunami utrzymywany jest w sposób trwały i regularny, dzięki temu pojawiające się trudności i problemy można rozwiązać na bieżąco. W roku 2022, wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin z osobami z zaburzeniami psychicznymi, realizowano projekt: „Razem Silni”. W ramach jego realizacji działała grupa wsparcia dla opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi. Otrzymał się 5-dniowy wyjazd dla całych rodzin, podczas którego przeprowadzono dla opiekunów warsztaty z psychologiem. Został wydany poradnik dotyczący zaburzeń psychicznych. Obecnie rodziny mogą również skorzystać ze wsparcia psychologa. Zorganizowano spotkania grupy wsparcia, zarówno dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Na bieżąco, telefonicznie lub osobiście, dokonuje się niezbędnych uzgodnień w zakresie działań i pomocy dla uczestników. W ramach współpracy oferowana jest pomoc ze strony psychologa, w razie konieczności - terapeuci i kierownik prowadzą psychoedukację i wspierają w trudnych momentach. Pracownicy udzielają wsparcia w poszukiwaniu najlepszych rozwiązań. W razie potrzeby pracownicy ŚDS odwiedzają rodziny w środowisku

w celu bliższego rozpoznania sytuacji uczestników i są do ich dyspozycji w godzinach pracy. Znajomość sytuacji rodzin umożliwiła m.in. przeprowadzenie remontu w mieszkaniu jednego z uczestników. Rodziny były zapraszane na wszystkie imprezy kulturalne, które organizował ŚDS. Ponadto Dom ma swój profil na Facebook'u, co daje możliwość bliskim na bieżące uczestniczenie w życiu ośrodka. Wszystkie te działania sprzyjają integracji i budowaniu zaufania, wypracowywania optymalnych rozwiązań pomocy, wsparcia oraz rozwoju uczestników ŚDS i ich rodzin.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 17 lipca 2017 r. (Znak: K-S-1.431.2.5.2017.IL). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie: przekazywano jednostce prowadzącej do zatwierdzenia dokumenty wskazane w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, dokonano zmiany typu Domu na ABC, wyodrębniono ŚDS ze struktury organizacyjnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach, prowadzono działalność w obiekcie spełniającym warunek wynikający z § 18 pkt 3 i pkt 5 lit. f rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy, zamontowano udogodnienia dla osób niepełnosprawnych przy wszystkich urządzeniach sanitarnych, przeszkolono pracowników, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, w zakresie wskazanym w § 11 ust. 2 cyt. rozporządzenia, prowadzono dokumentację indywidualną uczestników zgodnie z § 24 ust. 2 w zakresie sporządzania notatek dotyczących aktywności uczestnika, jego zachowań i motywacji do udziału w zajęciach, mających zastosowanie przy opracowywaniu indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących. Zalecenia zostały zatem zrealizowane.

W związku z niestwierdzeniem uchybień i nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych.

Właściwy podpis na oryginale

Do wiadomości:
Pan Robert Zborowski
Burmistrz Barwic